

Civilutskottets betänkande

1982/83: 32

om ändring i byggnadslagen m. m. (prop. 1982/83: 167)

1 Propositionen

Regeringen har i proposition 1982/83: 167 (bostadsdepartementet) föreslagit riksdagen att anta vid propositionen fogade förslag till

1. lag om ändring i byggnadslagen (1947: 385),
2. lag om ändring i miljöskyddslagen (1969: 387),
3. lag om ändring i lagen (1976: 666) om påföljder och ingripanden vid olovligt byggande m. m.

2 Motionerna m. m.

I detta sammanhang behandlar utskottet

dels de under allmänna motionstiden väckta motionerna 1982/83:

1561 av Erik Hovhammar och Sven Eric Lorentzon (båda m) vari hemställs att riksdagen beslutar att den del av prövningen i 136 a § byggnadslagen som gäller hushållning med träfiberråvara upphävs,

2139 av Thorbjörn Fälldin m. fl. (c) vari, med hänvisning till motion 1982/83: 2138, hemställs att riksdagen uttalar att någon utvidgad prövning enligt 136 a § i byggnadslagen av anläggningar för eldning med vedråvara ej skall förekomma,

dels de med anledning av propositionen väckta motionerna 1982/83:

2405 av Kjell Mattsson m. fl. (c) vari hemställs

1. att riksdagen med avslag på proposition 1982/83: 167 begär nytt förslag till lagstiftning i enlighet med vad som i motionen anförts,
2. att riksdagen beslutar att andra stycket punkterna 5 och 6 i enlighet med motionens förslag ändras så att de omfattar samtliga led i uranhanteringen,

2407 av Rolf Dahlberg m. fl. (m) vari hemställs

1. att riksdagen beslutar att prövning enligt 136 a § byggnadslagen endast görs beträffande anläggningar som använder mer än 25 000 m³ fast mått träfiberråvara per kalenderår,
2. att riksdagen hos regeringen anholder om förslag till ändring av de regler som f. n. finns i 136 a § byggnadslagen i enlighet med vad som i motionen anförts.

Sveriges Kemiska Industrikontor har i skrivelse av den 14 april 1983 anfört synpunkter på regeringens förslag.

3 Utskottet

3.1 Inledning

I den nu behandlade propositionen läggs fram förslag som syftar till att förenkla prövningen enligt 136 a § byggnadslagen. Förslagen avser ändring av tillståndspliktens och prövningens omfattning i fråga om verksamheter där träfiberråvaror används. Hithörande frågor har också tagits upp i två med anledning av propositionen väckta motioner samt i två motioner väckta under den allmänna motionstiden.

I detta sammanhang har också motionsledes väckts förslag i anslutning till 136 a § beträffande prövningen med avseende på hushållningen med energi samt prövningen av uranhanteringens alla led.

3.2 Grunderna för prövningen

Efter förslag i proposition 1972: 111 bil. 2 om hushållning med mark och vatten infördes i byggnadslagen (BL) en ny 136 a § med bestämmelser om regeringsprövning av viss industriell eller liknande verksamhet. Från början avsåg bestämmelserna endast prövning av verksamheter som är av väsentlig betydelse för hushållningen med landets samlade mark- och vattentillgångar. Sedermera har dock prövningsplikten utökats till att omfatta även verksamheter som är av väsentlig betydelse för hushållningen med energi eller med träfiberråvara.

Med hänvisning till de hittillsvarande erfarenheterna av tillämpningen av 136 a § byggnadslagen föreslås i motion 2407 (m) yrkande 2 att regeringen skall lägga fram förslag till ändring av nuvarande regler bl. a. med avseende på *grunderna för prövningen*. Enligt motionärerna bör härvid bl. a. övervägas huruvida prövningen avseende hushållningen med energi och med träfiberråvara bör bestå. Samtidigt uttalas att när det gäller den ursprungliga prövningsgrunden – hushållningen med mark och vatten – finns det anledning att bibehålla någon form av prövning, men att regleringen härav lämpligen sker genom en överföring till miljöskyddslagstiftningen.

Inom bostadsdepartementet pågår f. n. arbetet med en ny plan- och bygglag. Som ett led i detta arbete bereds också frågan om en lagreglering av riktlinjerna i den fysiska riksplaneringen. I anslutning härtill pågår även en översyn av bestämmelserna i 136 a § byggnadslagen bl. a. såvitt avser frågan om prövningsgrunderna och om prövningsskyldighetens omfattning.

Motion 2407 (m) yrkande 2 torde få anses tillgodosedd utan någon riksdagens åtgärd.

I motion 2405 (c) föreslås att bestämmelserna om prövning av industriell eller liknande verksamhet med avseende på *hushållningen med träfiberråvara* bör utgå ur 136 a § byggnadslagen. Vidare anförts i motionen att om en prövning i detta avseende även fortsättningsvis anses erforderlig så bör denna ske i annan ordning. Hur denna prövning skall gå till utvecklas inte närmare i motionen. I motionen hemställs (yrkande 1) att riksdagen med avslag på proposition 1982/83: 167 skall begära nytt förslag till lagstiftning i enlighet med vad som i motionen anförts.

Enligt förslaget i motion 1561 (m) bör den del av prövningen enligt 136 a § byggnadslagen som gäller hushållningen med träfiberråvara upphävas. I motiveringen framhåller motionärerna bl. a. att prövningen visat sig vara ett dåligt instrument för att positivt påverka skogsindustrins utveckling och att det därför finns en uppenbar risk att prövningen hämmar nödvändiga strukturförändringar och framtidsinriktade initiativ.

Bestämmelserna om prövningsplikt för verksamheter som är av väsentlig betydelse för hushållningen med träfiberråvara har tillkommit för att göra det möjligt att i princip pröva alla åtgärder som kan medföra en ökning av virkesförbrukningen. Detta behov kvarstår enligt utskottets mening. Det torde snarare ha förstärkts genom den ökade användningen av träfiberråvaror som bränsle i eldningsanläggningar. Med hänvisning till vad som anförts avstyrker utskottet motionerna 1561 (m) och 2405 (c) yrkande 1, den senare motionen såvitt nu är i fråga.

3.3 Prövningsskyldighetens omfattning

Sedan år 1979 har regeringen, efter särskilt beslut om att förbehålla sig prövningen i det enskilda fallet, prövat vissa anläggningar som använder träfiberråvaror för eldningsändamål. Sedan hösten 1982 har regeringen skärpt tillämpningen av 136 a § så att prövning regelmässigt sker av *anläggningar för produktion av träfiberbränsle och eldningsanläggningar*, om råvaruanvändningen motsvarar gällande prövningsgräns för skogsindustriell verksamhet, nämligen 10 000 m³ fast mått.

Bostadsministern har funnit den nuvarande ordningen med förbehållsbeslut i varje särskilt fall mindre tillfredsställande. Mot bakgrund därav föreslås att prövningsskyldighet införs för såväl anläggningar för produktion av träfiberbränsle som eldningsanläggningar. Enligt bostadsministern behövs prövningen i eldningsledet för att anpassa verksamhetens omfattning med hänsyn till tillgången på lämpliga träfiberråvaror. Samtidigt är det enligt bostadsministern angeläget att sådana träfiberråvaror som är av betydelse för skogsindustrin inte används för eldningsändamål. Kontrollen härav sker enligt hans mening lättast vid de anläggningar som tillverkar träfiberbränsle. I sammanhanget påpekar bostadsministern också att mobila anläggningar för framställning av träfiberbränsle bör vara underkastade samma prövningsskyldighet som övriga anläggningar.

I den under allmänna motionstiden väckta partimotionen 2139 (c) med motiveringen i motion 2138 hemställs att någon utvidgad prövning enligt 136 a § i byggnadslagen inte skall förekomma av anläggningar för eldning med vedråvara. Enligt motionärerna hämmar en sådan utvidgad prövning tillkomsten av småskaliga system som bygger på inhemska bränslen.

Förslaget i partimotion 2139 (c) torde syfta till att regeringen inte skall pröva eldningsanläggningar med avseende på hushållningen med träfiber-råvara, dvs. de anläggningar för vilka genom propositionen prövningsplikt föreslås införd. Enligt utskottets mening föreligger ett klart behov av att pröva eldningsanläggningar med avseende på hushållningen med träfiber-råvara. Propositionsförslaget tillstyrks i denna del. Därmed avstyrks partimotion 2139 (c).

Även vad i propositionen anförts avseende prövningsskyldigheten för anläggningar för produktion av träfiberbränsle tillstyrks av utskottet.

Beträffande vilken *användningsnivå* som skall grunda prövningsskyldighet föreslår bostadsministern att vid *nyetablering* av anläggningar för framställning av träfiberbränsle och eldningsanläggningar skall prövnings-skyldighet införas i de fall användningen av träfiberråvaror per kalenderår kommer att uppgå till minst 10 000 m³ fast mått. Vad gäller *utvidgning* av verksamheten vid sådana anläggningar föreslås i propositionen att några särskilda regler härom inte skall införas för anläggningar som har tillståndsprövats enligt 136 a §. Detta betyder att i tillståndsbeslutet angiven råvarumängd kommer att direkt motsvara vad som högst får användas vid anläggningen.

Den i propositionen föreslagna användningsnivå vid vilken prövnings-plikt inträder sätts i fråga i motion 2407 (m) yrkande 1. Häri föreslås sålunda att prövningsplikt skall föreligga först vid en användningsnivå på 25 000 m³ träfiberråvara mätt i fast mått – detta i avvaktan på den i motionen föreslagna översynen av hela 136 a §, som utskottet behandlat ovan.

Utskottet delar bostadsministerns uppfattning om prövningspliktens omfattning. Motion 2407 (m) yrkande 1 avstyrks.

Vad i propositionen föreslagits beträffande övergångsbestämmelser för anläggningar som finns när ändringen av 136 a § skall träda i kraft samt beträffande särskilda övergångsregler för anläggningar som har börjat byg-gas eller ändras innan ikraftträdandet tillstyrks av utskottet.

3.4 Prövningens inriktning m. m.

Vad i propositionen förordats om *prövningens inriktning* och om *förbättrade tillsynsmöjligheter* har inte satts i fråga i motioner eller eljest. Inte heller förslaget till lag om ändring i *miljöskyddslagen (1969:387)* eller förslaget till lag om ändring i *lagen (1976:666) om påföljder och ingripanden vid olovligt byggande m. m.* har mött några invändningar.

Propositionen tillstyrks i dessa delar.

3.5 Övriga frågor

I motion 2405 (c) yrkande 1 förs, såvitt nu är i fråga, också fram förslag om att *hushållningen med energi* skall utgå som prövningsgrund ur 136 a § byggnadslagen.

Utskottet är inte berett att nu tillmötesgå förslaget i motionen. I den mån behov av ändringar finns i detta avseende utgår utskottet från att dessa övervägs i den pågående översynen av 136 a § i anslutning till plan- och bygglagarbetet. Motion 2405 (c) yrkande 1 avstyrks såvitt nu är i fråga.

Slutligen läggs i motion 2405 (c) yrkande 2 fram förslag om att 136 a § byggnadslagen skall ändras så att en ovillkorlig prövningsskyldighet föreligger för *uranhanteringens alla led*.

Regeringen kan redan enligt den nuvarande 136 a § byggnadslagen förbehålla sig rätten att göra en tillståndsprövning beträffande uranhanteringens alla led. Denna möjlighet har också utnyttjats när det gällt olika anläggningar för hantering av uran. Om en sådan anläggning har väsentlig betydelse för hushållningen med mark och vatten eller energi är regeringen nämligen skyldig att pröva den. Till detta kommer att den ovan nämnda översynen av 136 a § kommer att innebära överväganden beträffande vilka verksamheter som generellt skall omfattas av prövningen. Utskottet avstyrker med hänvisning till det anförda motion 2405 (c) yrkande 2.

3.6 Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *grunderna för prövningen* att riksdagen avslår motion 1982/83: 2407 yrkande 2,
2. beträffande *hushållningen med träfiberråvara som prövningsgrund* att riksdagen antar det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i byggnadslagen (1947: 385) i motsvarande del samt avslår motionerna 1982/83: 1561 och 2405 yrkande 1, den senare såvitt nu är i fråga,
3. beträffande *prövningen av eldningsanläggningar* att riksdagen antar det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i byggnadslagen (1947: 385) i motsvarande del samt avslår motion 1982/83: 2139,
4. beträffande *användningsnivån för prövningsskyldighet* att riksdagen antar det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i byggnadslagen (1947: 385) i motsvarande del samt avslår motion 1982/83: 2407, yrkande 1,
5. beträffande *lagförslagen i övrigt* att riksdagen i de delar som inte behandlas under 2–4 ovan antar de vid propositionen fogade förslagen till
 - a. lag om ändring i byggnadslagen (1947: 385),

- b. lag om ändring i miljöskyddslagen (1969: 387),
- c. lag om ändring i lagen (1976: 666) om påföljder och ingripanden vid olovligt byggande m. m.,
- 6. beträffande *hushållningen med energi som prövningsgrund* att riksdagen avslår motion 1982/83: 2405 yrkande 1 såvitt nu är i fråga,
- 7. beträffande *prövningen av uranhanteringens alla led* att riksdagen avslår motion 1982/83: 2405 yrkande 2.

Stockholm den 10 maj 1983

På civilutskottets vägnar

KJELL A. MATTSSON

Närvarande: Kjell A. Mattsson (c), Oskar Lindkvist (s), Rolf Dahlberg (m), Thure Jadestig (s), Maj-Lis Landberg (s), Knut Billing (m), Magnus Persson (s), Ivar Nordberg (s), Bertil Danielsson (m), Birgitta Hambræus (c), Per Olof Håkansson (s), Lennart Nilsson (s), Margareta Gard (m), Kerstin Ekman (fp) och Tore Claeson (vpk).

Reservationer

1. Grunderna för prövningen

Rolf Dahlberg, Knut Billing, Bertil Danielsson och Margareta Gard (alla m) anser att

dels den del av utskottets betänkande på s. 2 som börjar "Inom bostadsdepartementet" och slutar "riksdagens åtgärd" bort lyda:

De nu gällande tre olika prövningsgrunderna har alla tillkommit som mer eller mindre provisoriska regleringar. Detta har också resulterat i att tillämpningen av 136 a § medfört en utomordentligt omständlig prövningsprocess. Skall en anläggning prövas enligt någon av prövningsgrunderna måste den också prövas enligt de båda andra, varav bl. a. följer en omfattande remissbehandling och härigenom en betydande tidsutdräkt. Kritik har också riktats mot den långdragna prövningsprocessen från bl. a. koncessionsnämnden för miljöskydd och från industrin.

När det gäller prövningsgrunderna finns det enligt utskottets mening skäl att i enlighet med förslaget i motion 2407 (m) yrkande 2 bibehålla någon form av prövning med avseende på hushållningen med mark och vatten. Det lämpligaste torde dock vara att föra över denna reglering till miljöskyddslagstiftningen.

I detta sammanhang finns det enligt utskottets mening också anledning

att överväga huruvida prövningen med avseende på hushållningen med energi och med träfiberråvara över huvud taget bör bestå.

Vad utskottet med anledning av motion 2407 (m) yrkande 2 anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottet under 1 bort hemställa

1. beträffande *grunderna för prövningen* att riksdagen med anledning av motion 1982/83:2407 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

2. Träfiberråvara som prövningsgrund m. m.

Kjell A. Mattsson och Birgitta Hambræus (båda c) anser att

dels den del av utskottets betänkande som på s. 3 börjar "Bestämmelserna om" och på s. 4 slutar "dessa delar" bort lyda:

Bestämmelserna i 136 a § tillkom ursprungligen för att möjliggöra en prövning av tillkomsten och lokaliseringen av industriell eller liknande verksamhet med avseende på hushållningen med mark och vatten. Sedermera har prövningsplikten utökats till att omfatta prövning också med avseende på hushållningen med energi och med träfiberråvara.

Redan de ursprungliga bestämmelserna betecknades som ett provisorium. Härtill har sedan kopplats ytterligare provisorier. Sammantaget har detta gett upphov till en alltför invecklad och i tiden utdragen prövningsomgång. Föreligger prövningsplikt enligt någon av prövningsgrunderna måste anläggningen prövas också enligt de övriga. Särskilt när det gäller prövningen med avseende på hushållningen med träfiberråvara har detta gett upphov till ett administrativt komplicerat prövningsförfarande som tar mycket lång tid i anspråk. Redan med hänsyn härtil bör prövningen med avseende på hushållningen med träfiberråvara upphöra.

För att tillstånd skall få meddelas för en anläggning enligt 136 a § fordras att berörd kommun tillstyrkt detta. Genom denna bestämmelse, ibland kallad "det kommunala vetot", har de lokala intressena givits en stark ställning. Enligt utskottets mening är detta också naturligt när det gäller ärenden där stora ingrepp skall ske i miljön för att anlägga någon form av miljöstörande verksamhet. När det gäller ärenden som prövas med avseende på hushållningen med träfiberråvara är emellertid situationen en annan. Här sker prövningen med utgångspunkt i landets totala intressen, dvs. i första hand den samlade förbrukningen av träfiberråvara. Detta betyder enligt utskottets mening att ett kommunalt av- eller tillstyrkande i dessa fall är mindre meningsfullt. Bestämmelserna om hushållningen med träfiberråvara bör därför kunna utgå ur 136 a § i enlighet med vad som föreslås i motion 2405 (c) yrkande 2.

I den mån en prövning av olika verksamheter med avseende på hushållningen med träfiberråvara även fortsättningsvis anses erforderlig, så bör

denna enligt utskottets mening ske i annan ordning. En omarbetning av lagstiftningen bör därför ske med denna inriktning.

Intill dess riksdagen förelagts ett nytt förslag enligt vad som ovan angivits bör prövningen av träfiberråvara liksom nu ske genom förbehållsbeslut och då endast avse stora anläggningar, dvs. anläggningar med en förbrukning överstigande 25 000 m³ mätt i fast mått.

Vad utskottet med anledning av motion 2405 (c) yrkande 1, såvitt nu är i fråga anført bör ges regeringen till känna. Härmed är också förslaget i motion 1561 (m) i huvudsak tillgodosett.

Genom att utskottet ställt sig bakom förslaget om att träfiberråvara som prövningsgrund skall utgå ur 136 a § byggnadslagen avstyrks också propositionsförslaget i sin helhet. Därmed saknar de härtill knutna yrkandena i motionerna 2139 (c) och 2407 yrkande 1 aktualitet. Motionerna avstyrks.

dels utskottet under 2 bort hemställa

- 2.¹ beträffande *hushållningen med träfiberråvara som prövningsgrund m. m.* att riksdagen med anledning av motionerna 1982/83: 1561 och 2405 yrkande 1, den senare såvitt nu är i fråga och med avslag på regeringens förslag samt motionerna 1982/83: 2139 och 2407 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anført,

3. Användningsnivån för prövningsskyldighet

Rolf Dahlberg, Knut Billing, Bertil Danielsson och Margareta Gard (alla m) anser att

dels den del av utskottets betänkande på s. 4 som börjar "Utskottet delar" och slutar "yrkande 1 avstyrks" bort lyda:

Utskottet har ovan framhållit olägenheterna med nuvarande prövningsprocess, med avseende bl. a. på den orimliga tidsåtgången. Med hänsyn härtill har utskottet ställt sig bakom kravet i motion 2407 (m) yrkande 2 om en översyn av hela prövningssystemet. I avvaktan på denna översyn bör dock prövningen förenklas genom att gränsen för prövning med avseende på hushållningen med träfiberråvara sätts till 25 000 m³ fast mått. Det finns enligt utskottets mening inte anledning att skärpa prövningen i detta avseende på det sätt som regeringen föreslagit.

Med hänvisning till det anförda tillstyrker utskottet motion 2407 (m) yrkande 1. Därav följer att lagförslaget inte bör antas i motsvarande del.

¹ Vid bifall till reservationen förfaller utskottets hemställan under 3, 4 och 5 samt reservation 3.

dels utskottet under 4 bort hemställa

4. beträffande *användningsnivån för provningsskyldighet* att riksdagen med bifall till motion 1982/83:2407 yrkande 1 och med avslag på regeringens förslag i motsvarande del antar reservanters som bilaga 1 härtill fogat förslag till lag om ändring i byggnadslagen (1947:385).

4. Hushållningen med energi som provningsgrund

Kjell A. Mattsson och Birgitta Hambræus (båda c) anser att

dels den del av utskottets betänkande på s. 5 som börjar "Utskottet är" och slutar "i fråga" bort lyda:

I likhet med vad som gäller för träfiberråvara har hushållningen med energi tillkommit som provningsgrund enligt 136 a § för att i första hand möjliggöra en provning utifrån en samlad bedömning på riksnivå. Detta betyder att ett kommunalt av- eller tillstyrkande i dessa ärenden inte heller är så meningsfullt. Bestämmelserna om provning med avseende på hushållningen med energi bör därför kunna utgå ur 136 a § i enlighet med vad som föreslås i motion 2405 (c) yrkande 1, såvitt nu är i fråga. Vad utskottet anfört bör ges regeringen till känna.

dels utskottet under 6 bort hemställa

6. beträffande *hushållningen med energi som provningsgrund* att riksdagen med bifall till motion 1982/83:2405 yrkande 1 såvitt nu är i fråga som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

5. Provningen av uranhanteringens alla led

Kjell A. Mattsson (c), Birgitta Hambræus (c) och Tore Claeson (vpk) anser att

dels den del av utskottets betänkande på s. 5 som börjar "Regeringen kan" och slutar "2405 (c) yrkande 2" bort lyda:

Det är av stor vikt att den provning som sker enligt 136 a § byggnadslagen omfattar anläggningar som medför långsiktiga bindningar och stora effekter i övrigt. Detta gäller t. ex. anläggningar som utnyttjar uran. Redan nu föreskrivs att atomkraftverk och upparbetningsanläggningar skall prövas. För att ingen som helst tveksamhet skall råda bör dock denna uppräkningskompletteras i enlighet med vad som föreslås i motion 2405 (c) yrkande 2, så att en ovillkorlig provningsskyldighet föreligger för uranhanteringens alla led.

dels utskottet under 7 bort hemställa

7. *beträffande prövningen av uranhanteringens alla led att riksdagen med bifall till motion 1982/83: 2405 yrkande 2 antar reservanters som bilaga 2 härtill fogat förslag till lag om ändring i byggnadslagen (1947: 385).*

Särskilt yttrande

Rolf Dahlberg, Knut Billing, Bertil Danielsson och Margareta Gard (alla m) anför.

Moderata samlingspartiet har i motion 2407 pekat på de svårigheter som i dag är förbundna med prövningen enligt 136 a § byggnadslagen, bl. a. avseende hushållningen med träfiberråvara och med energi. Motsvarande invändningar har i dessa avseenden också rests i motioner (c). En i stort samstämmig uppfattning föreligger alltså i sakfrågan. Prövningsgrunderna träfiberråvara och energi bör kunna utgå ur prövningssystemet.

Som emellertid framhålls i den moderata motionen 2407 finns anledning att ytterligare överväga prövningspliktens omfattning och inriktning. Det finns inte underlag för att, såsom yrkas i centerpartiets motioner 2139 och 2405, nu besluta hur bestämmelserna i byggnadslagstiftningen m. m. närmare skall utformas. Den i motion 2407 (m) och i reservation 1 (m) begärda utredningen bör avvaktas.

Reservanterns

Förslag till

Lag om ändring i byggnadslagen (1947: 385)

Härigenom föreskrivs att 136 a § byggnadslagen (1947: 385)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Tillkomsten och lokaliseringen av industriell eller liknande verksamhet, som är av väsentlig betydelse för hushållningen med energi, med träfiberråvara eller med landets samlade mark- och vattentillgångar, skall prövas av regeringen i den omfattning som nedan säges.

Föreslagen lydelse

136 a §

Tillkomsten och lokaliseringen av industriell eller liknande verksamhet, som är av väsentlig betydelse för hushållningen med energi, med träfiberråvara eller med landets samlade mark- och vattentillgångar, skall prövas av regeringen i den omfattning som nedan säges. *Beträffande verksamhet som är av väsentlig betydelse endast för hushållningen med träfiberråvara får dock regeringen överlämna till annan myndighet att pröva frågan om tillstånd.*

Nyanläggning av följande slag av verksamhet skall prövas, nämligen

1. järn- och stålverk, metallverk och ferrolegeringsverk,

2. sågverk med en årlig produktionskapacitet om 5 000 m³ sågade trävaror eller mer, massafabrik, pappersbruk, samt fabrik för tillverkning av fiberskivor, spånskivor eller plywood,

2. sågverk med en årlig produktionskapacitet om 5 000 m³ sågade trävaror eller mer, massafabrik, pappersbruk, fabrik för tillverkning av fiberskivor, spånskivor eller plywood *samt anläggning för framställning av träfiberbränsle, om användningen per kalenderår av träfiberråvara kommer att uppgå till minst 25 000 m³ fast mått,*

3. fabrik för framställning av oorganiska eller organiska kemikalier eller av petrokemiska produkter i övrigt,

4. fabrik för raffinering av råoljor,

5. atomkraftanläggning,

6. anläggning för upparbetning av atombränsle,

7. ångkraftanläggning och annan anläggning för eldning med fossilt bränsle med tillförd effekt överstigande 500 megawatt,

8. anläggning för eldning med träfiberråvara om förbrukningen per kalenderår av sådan råvara kommer att uppgå till minst 25 000 m³ fast mått,

¹ Lagen omtryckt 1981: 872.

Nuvarande lydelse

8. fabrik för framställning av gödselmedel,

9. cementfabrik.

Utvidgning av verksamhet vid sågverk eller annan anläggning som anges i andra stycket 2 skall prövas om förbrukningen per kalenderår av träfiberråvara kommer att öka i förhållande till det av åren 1973, 1974 eller 1975 när förbrukningen var högst eller i förhållande till den förbrukning som har tillåtits enligt denna paragraf. Prövningsskyldighet föreligger ej om ökningen mätt i rundvirke eller motsvarande mängd annan träfiberråvara ej uppgår till 10 000 m³ eller, utan att uppgå till 20 000 m³, är mindre än en procent av den till jämförelse valda förbrukningen. Prövningsskyldighet föreligger ej heller för utvidgning av verksamhet som sker utan samband med utbyggnad av anläggning, om denna den 1 juni 1976 ingår i en förvaltningsenhet som efter ansökan registrerats hos regeringen, och om förbrukningen av träfiberråvara inom den registrerade förvaltningsenheten ej ökar mer än i föregående punkt säges.

Finner regeringen för visst fall att verksamhet som avses i andra eller tredje stycket ej är av den betydelse som i första stycket säges, kan regeringen medgiva undantag från prövningsskyldigheten.

Föreslagen lydelse

9. fabrik för framställning av gödselmedel,

10. cementfabrik.

Utvidgning av verksamhet vid sågverk, massafabrik, pappersbruk och fabrik för tillverkning av fiberskivor, spånskivor eller plywood skall prövas om förbrukningen per kalenderår av träfiberråvara kommer att öka i förhållande till det av åren 1973, 1974 eller 1975 när förbrukningen var högst eller i förhållande till den förbrukning som har tillåtits enligt denna paragraf. Prövningsskyldighet föreligger ej om ökningen mätt i rundvirke eller motsvarande mängd annan träfiberråvara ej uppgår till 10 000 m³ eller, utan att uppgå till 20 000 m³, är mindre än en procent av den till jämförelse valda förbrukningen. Prövningsskyldighet föreligger ej heller för utvidgning av verksamhet som sker utan samband med utbyggnad av anläggning, om denna den 1 juni 1976 ingår i en förvaltningsenhet som efter ansökan registrerats hos regeringen, och om förbrukningen av träfiberråvara inom den registrerade förvaltningsenheten ej ökar mer än i föregående punkt säges.

Utvidgning eller annan ändring av verksamhet vid anläggning för framställning av träfiberbränsle och vid eldningsanläggning skall prövas, om användningen per kalenderår av träfiberråvara vid anläggningen kommer att uppgå till minst 25 000 m³ fast mått.

Finner regeringen för visst fall att verksamhet som avses i andra, tredje eller fjärde stycket ej är av den betydelse som i första stycket säges, kan regeringen medgiva undantag från prövningsskyldigheten.

Prövning avseende verksamhet vid sågverk, fabrik för tillverkning av fiberskivor, spånskivor eller plywood, anläggning för framställning av träfiberbränsle samt an-

Nuvarande lydelse

Nyanläggning eller utvidgning, som gäller verksamhet som avses i första stycket, skall i annat fall än som anges i andra och tredje styckena prövas om regeringen i visst fall beslutar härom. Vad nu sagts gäller dock ej nyanläggning av sågverk med en årlig produktionskapacitet som är mindre än 5 000 m³ sågade trävaror eller utvidgning av verksamhet vid sågverk eller annan anläggning som anges i andra stycket 2 för vilken prövningsskyldighet enligt tredje stycket ej föreligger.

Tillstånd enligt första stycket får meddelas endast om kommunen tillstyrkt detta.

Tillstånd kan förenas med villkor för tillgodoseende av allmänna intressen och göras beroende av att saken inom viss tid fullföljes genom ansökan till koncessionsnämnden för miljöskydd i den ordning som föreskrives i miljöskyddslagen (1969: 387).

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1983.

2. Bestämmelserna i 136 a § fjärde stycket gäller inte verksamhet som utan tillstånd enligt nämnda paragraf pågår när denna lag träder i kraft, om användningen per kalenderår av träfiberråvara inte ökas med mer än 5 000 m³ fast mått i förhållande till det av åren 1980, 1981 eller 1982 när användningen var högst.

3. Verksamheten vid anläggning för framställning av träfiberbränsle och vid anläggning för eldning med träfiberråvara får utan hinder av bestämmelserna i 136 a § andra och fjärde styckena bedrivas i avsedd omfattning till dess att verksamheten har prövats av regeringen, om anläggningen har börjat byggas eller ändras efter den 31 december 1979 men inte har kunnat färdigställas i sådan tid att den för anläggningen avsedda användningen av träfiberråvara under ett kalenderår har varit möjlig att uppnå före ikraftträdandet av denna lag. För att verksamheten skall få fortgå efter den 30 september 1983 skall dock tillstånd ha sökts senast nämnda dag.

Föreslagen lydelse

läggning för eldning med träfiber-råvara skall, om regeringen inte beslutar annat, avse endast verksamhetens betydelse för hushållningen med träfiberråvara.

Nyanläggning eller utvidgning av verksamhet som avses i första stycket och som inte omfattas av prövningsskyldighet enligt andra, tredje eller fjärde stycket skall prövas om regeringen i visst fall beslutar om detta.

Reservanterns

Förslag till

Lag om ändring i byggnadslagen (1947: 385)

Härigenom föreskrivs att 136 a § byggnadslagen (1947: 385)¹ skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

136 a §

Tillkomsten och lokaliseringen av industriell eller liknande verksamhet, som är av väsentlig betydelse för hushållningen med energi, med träfiber-råvara eller med landets samlade mark- och vattentillgångar, skall prövas av regeringen i den omfattning som nedan säges.

Nyanläggning av följande slag av verksamhet skall prövas, nämligen

1. järn- och stålverk, metallverk och ferrolegeringsverk,
2. sågverk med en årlig produktionskapacitet om 5000 m³ sågade trävaror eller mer, massafabrik, pappersbruk samt fabrik för tillverkning av fiberskivor, spånskivor eller plywood,
3. fabrik för framställning av oorganiska eller organiska kemikalier eller av petrokemiska produkter i övrigt,
4. fabrik för raffinering av råoljor,
5. atomkraftanläggning,

5. brytning av uran, atomkraftanläggning, anläggning för upparbetning av atombränsle samt anläggning för mellanlagring och slutförvaring av utbränt kärnbränsle,

6. anläggning för upparbetning av atombränsle,

7. ångkraftanläggning och annan anläggning för eldning med fossilt bränsle med tillförd effekt överstigande 500 megawatt,

8. fabrik för framställning av gödselmedel,

9. cementfabrik.

6. ångkraftanläggning och annan anläggning för eldning med fossilt bränsle med tillförd effekt överstigande 500 megawatt,

7. fabrik för framställning av gödselmedel,

8. cementfabrik.

Utvidgning av verksamhet vid sågverk eller annan anläggning som anges i andra stycket 2 skall prövas om förbrukningen per kalenderår av träfiberråvara kommer att öka i förhållande till det av åren 1973, 1974 eller 1975 när förbrukningen var högst eller i förhållande till den förbrukning som har tillåtit enligt denna paragraf. Prövningsskyldighet föreligger ej om ökningen mätt i rundvirke eller motsvarande mängd annan träfiberråvara ej uppgår till 10000 m³ eller, utan att uppgå till 20000 m³, är mindre än en procent av den till jämförelse valda förbrukningen. Prövningsskyldighet föreligger ej heller för utvidgning av verksamhet som sker utan samband med utbyggnad av anläggning, om denna den 1 juni 1976 ingår i en förvalt-

¹ Lagen omtryckt 1981: 872.

ningsenhet som efter ansökan registrerats hos regeringen, och om förbrukningen av träfiberråvara inom den registrerade förvaltningsenheten ej ökar mer än i föregående punkt säges.

Finner regeringen för visst fall att verksamhet som avses i andra eller tredje stycket ej är av den betydelse som i första stycket säges, kan regeringen medgiva undantag från prövningsskyldigheten.

Nyanläggning eller utvidgning, som gäller verksamhet som avses i första stycket, skall i annat fall än som anges i andra och tredje styckena prövas om regeringen i visst fall beslutar härom. Vad nu sagts gäller dock ej nyanläggning av sågverk med en årlig produktionskapacitet som är mindre än 5 000 m³ sågade trävaror eller utvidgning av verksamhet vid sågverk eller annan anläggning som anges i andra stycket 2 för vilken prövningsskyldighet enligt tredje stycket ej föreligger.

Tillstånd enligt första stycket får meddelas endast om kommunen tillstyrkt detta.

Tillstånd kan förenas med villkor för tillgodoseende av allmänna intressen och göras beroende av att saken inom viss tid fullföljes genom ansökan till koncessionsnämnden för miljöskydd i den ordning som föreskrives i miljöskyddslagen (1969: 387).

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1983.

